

Església vella de Merola

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Merola
Emplaçament Pel camí de Merola seguir en direcció N-W fins el mas Sobirana. Passats 200 m camí a la dreta

Coordenades:

Latitud: 41.94688
Longitud: 1.85536
UTM Est (X): 405124
UTM Nord (Y): 4644512

Classificació

Número de fitxa 08175 - 216
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Romànic
Segle X-XIII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Esfondrada des de fa molts anys: sense coberta, embrossada i amb pèrdua notable de pedra escairada dels murs perimetrals i de la mateixa volta.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL 04
Número inventari IPA 3650
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Solsona
Fitxes associades:

Descripció

Conjunt format per l'antiga església romànica de Santa Maria de Merola i una construcció en ruïnes corresponent a l'antiga rectoria. Es troben emplaçades en un petit promontori perfectament situat que domina la vall de la riera de Merola. L'Església és d'una sola nau, amb coberta de volta de canó rebaixada i un absis semicircular. Es troba en estat ruïnós i només en resten les estructures que es conserven dempeus a la part de nord i de ponent, així com una paret que partia la nau en dues construïda amb dos arcs de mig punt. Entre aquesta paret i el mur del nord hi ha el que queda de la volta. Al mur de ponent hi ha una finestra a manera d'espitllera, la qual insinua una forma de creu; és rematada per una sola pedra que forma un petit arc de mig punt. Pel que fa a l'absis, anys enrere encara se'n podien veure les traces. L'aparell és format per pedres polides, disposades en filades regulars i a trencajunt.

Uns metres al nord queden dempeus algunes parets d'un edifici que fou utilitzat com a rectoria, bé que és possible que també corresponguin al que antigament fou residència dels monjos, tot i que la tipologia constructiva sembla correspondre més aviat als segles XVII-XVIII. Però al voltant hi ha un entorn de ruïnes força ampli que podria ser de construccions anteriors. La part més visible consta de diverses estructures en forma d'habitacions quadrades, amb planta baixa i, com a mínim, un pis. També hi ha una altra estructura més senzilla en forma de cabana.

Història

L'Església de Merola és esmentada a l'Acta de Consagració de la Seu d'Urgell (document datat possiblement al final del segle X o principi de l'XI) i segurament aquest és el moment de la construcció de l'església romànica de Merola. Sembla que en aquest lloc residí una comunitat de monjos amb els quals es constituí un priorat que depenia del monestir de Serrateix, però degué ser abandonat ja en una època reculada. Situada dins l'antic bisbat d'Urgell i comtat de Berga, fou l'església parroquial de la Vall de Merola sota la influència del monestir de Santa Maria de Serrateix. A partir del segle XI formava part del terme del veí castell de Merola. L'any 1050 l'església fou afavorida amb deixes testamentàries. Al segle XIII es va esculpir una talla de fusta romànica que malauradament es va perdre durant la Guerra Civil de 1936. Abans de 1609 l'església va ser reformada amb un reforçament de la volta i una paret amb dos arcs que partia la nau en dues. L'església fou parroquial del lloc i del terme casteller (domini dels Berga i posteriorment del Rei) fins que l'any 1609 fou abandonada degut al mal estat en què es trobava i es va construir la nova església de Santa Maria de Merola, que fou parroquial fins el segle XIX, quan passà a ésser sufragània de Sant Martí de Puig-reig.

Bibliografia

- AADD. (2011). Pla d'ordenació urbanística municipal. Catàleg del patrimoni arquitectònic, històric i artístic. Ajuntament de Puig-reig, b.5
- SERRA, Rosa (1985). "Santa Maria de Merola", Catalunya Romànica, vol. XII El Berguedà. Fundació

Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p. 400-401

SERRA, Rosa; MIRALDA, Jordi (1990). Merola, un poble. Associació Cultural Esplai; Comissió

Caminada Popular, p. 16. SERRA, Rosa. Aproximació a la historia de Puig-reig, Manresa 1982

VV.AA. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

